

balanceres således af, at der kun er adgang til skilsmisse efter forudgående separation. Man undgår herved, at en paniksituation fastfryses, og man giver parterne mulighed for i forholdsvis ro at tage stilling til ægteskabets endelige opløsning eller genoptagelse. I det mindste på længere sigt vil en ordning af denne art vise sig at være ægteskabsbevarende — men således at ægteskaberne bevares af parternes frie vilje. (Der vil derimod ikke være nogen opgave for mæglingsinstituttet i den her foreslåede ordning).

Det følger af det omtalte princip, at alle paragraffer, der bygger på et skyldsynspunkt, bør udgå. Alle konflikter omkring ægteskabets opløsning må løses ud fra hensynet til de pågældendes fremtid, og dette hensyn kan næppe forenes med moralistiske opgør.

Reglerne om vilkårene ved ægteskabets opløsning er foreslået ændret radikalt derved, at hverken spørgsmålet om forældremyndighed over børnene eller spørgsmålet om underholdsbidrag kan afgøres uden om en retsafgørelse. Det er særlig vigtigt, at børnene ikke indgår som objekter i vilkårsforhandlingen, men der er også noget dybt utilfredsstillende ved de muligheder for afpresning af underholdsbidrag, der notorisk er til stede i øjeblikket.

Storfamilier.

Dannelsen af såkaldte „storfamilier“ er endnu et så nyt fænomen, at det vil være omsonst at lovgive detaljeret for dette område. Man kan endnu ikke vide, om denne samfundsform er af varighed, eller hvilke af de typer, der i dag findes, som har fremtiden for sig.

Der er derimod al mulig grund til at vente, at der kan opstå problemer, navnlig af økonomisk art, ved opløsningen af storfamilier, som har bestået i nogen tid, og der vil i så fald være brug for at få etableret et vist retsgrundlag for en sådan opløsning. Forslaget rummer derfor i kapitel 7 en adgang til registrering af storfamilier og med udgangspunkt i denne registrering et tilbud om bistand fra overøvrigheden i forbindelse med de pågældende storfamiliers opløsning.

Forslagets forhold til den øvrige lovgivning.

Det står forslagsstillerne klart, at et forslag af en art som det foreliggende ikke kan gennemføres uden samtidige ændringer i en række andre love, og at det i og for sig ville være rigtigst at udarbejde en samlet lov, hvori også loven om ægteskabets retsvirkninger og reglerne om ægtefællers arveret og uskiftet bo indgik. Man forbeholder sig senere at komme tilbage til disse spørgsmål.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser.

Til kapitel 1.

Der henvises til de almindelige bemærkninger foran.

Til kapitel 2.

Forslaget medtager ikke reglerne i ministerens forslag (min.fsl.) §§ 10 og 12, som der ikke skønnes at være rimeligt behov for.

Grupperne sindssyge og åndssvage er ikke tilstrækkelig klart defineret til, at bestemmelsen kan administreres uden anvendelsen af et betydeligt og helt ukontrollabelt skøn, og da der desuden er delte meninger om det rimelige i at formene alle, der kan bringes ind under disse kategorier, retten til at indgå ægteskab, vil det være rigtigere at slette bestemmelsen. I de tilfælde, hvor den sindssyge eller åndssvage er umyndiggjort, vil reglen i min.fsl. § 8, jfr. § 9 (dette forslags § 3), i øvrigt kunne anvendes.

Svogerskabsparagraffen er efter forslagsstillerens mening forældet, idet den udelukkende kan tjene til at forhindre formaliseringen af faktisk eksisterende samlivsforhold. Den risiko for „uro i familien“, som tidligere er blevet anført som begrundelse for reglens opretholdelse, vil med nutidens samlivsforhold ikke blive forøget ved reglens bortfald.

Til § 2.

Paragraffen erstatter min.fsl. §§ 6 og 7.

Ægteskabsalderen er her foreslået sat til 18 år såvel for mænd som for kvinder, så længe forældremyndighedens omfang er som i myndighedslovens § 18. Der vil således ikke mere blive krævet forældresamtykke til ægteskabsindgåelse i aldersgruppen 18-21 år eller tilladelse fra overøvrigheden, når mænd mellem 18 og 20 år vil indgå ægteskab.

På den anden side består der efter forslaget ingen mulighed for at kunne indgå ægteskab før det fyldte 18. år. Den eksisterende adgang for unge kvinder til med overøvrighedens tilladelse at indgå ægteskab før det fyldte 18. år er af mere end tvivlsom værdi. Den vil normalt blive anvendt i tilfælde, hvor kvinden er blevet gravid, og har så som hovedregel alene „legitimering“ som mål. De således indgåede ægteskaber er i de fleste tilfælde lidet holdbare, og de indebærer som oftest en ekstra belastning for den unge kvinde. Reglens bortfald vil betyde en reel beskyttelse af de unge mod presset fra deres omgivelser.

Til § 3.

Paragraffen svarer til min.fsl. §§ 8-9 med rent redaktionelle ændringer.